

TARTU LINNAVOLIKOGU

MÄÄRUS

Tartu

25.11.2021 nr LVK-M-0004

Tartu linna 2022. aasta eelarve

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punktide 1 ja 8, kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse § 23 lõike 2 ning Tartu Linnavolikogu 11. juuni 2020. a. määruse nr 96 „Tartu linna eelarve koostamise, täitmise ja finantsjuhtimise kord“ § 37 punktide 1, 2 ja 3 alusel.

§ 1. Tartu linna 2022. aasta eelarve

Tartu linna 2022. aasta eelarve kogumaht on **211 635 855** eurot, eelarve võetakse vastu vastavalt lisadele 1-6.

§ 2. Kohustuste võtmise lubamine

(1) Linnavalitsusel lubatakse võtta laenu või emitteerida võlakirju investeringute katteks kokku kuni 15 982 500 euro ulatuses.

(2) Linnavalitsusel lubatakse võtta lühiajalist arvelduslaenu 2022. aasta jooksvate kulude katteks kuni 5 000 000 euro ulatuses.

(3) Linnavalitsusel lubatakse võtta laenu välisabi vahenditega rahastatavate projektide sildfinantseerimiseks kuni 2 500 000 euro ulatuses.

§ 3. Muud eelarve vastuvõtmisega samaaegselt tehtavad otsused

Välisabi vahenditega rahastatavate projektide sildfinantseerimise suurimaks lubatud mahuks määratakse 6 000 000 eurot.

§ 4. Reservfond

Reservfondi suuruseks määratakse 750 000 eurot.

§ 5. Kulude eelarve vahendites ümberpaigutuste tegemine

(1) Linnavalitsusel lubatakse teha kulude eelarve vahendites ümberpaigutusi vastavalt riigi raamatupidamise üldeeskirja kontoplaanis tehtavatele muudatustele.

(2) Linnavalitsusel lubatakse tehingute sisu muutmata teha eelarves ümberpaigutusi tegevusalade ja kontoklasside lõikes, kui tehingu tegemisel selgub, et see kajastatakse finantsarvestuse reeglitest lähtuvalt teisiti, kui eelarve koostamisel arvatud.

(3) Linnavalitsusel lubatakse teha ümberpaigutusi investeerimisobjektide vahel, kui hangete tulemusel selgub, et mõni objekt osutub arvatust kallimaks.

§ 6. Kaasava eelarve osa suurus

Kaasava eelarve osa suurus 2022. aasta eelarve koostamisel on 200 000 eurot ja ühe kaasava eelarve objekti maksumuse ülemmäär on 100 000 eurot.

§ 7. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. jaanuaril 2022. a.

Esimees

Esitab: **linnavalitsus, 25.11.2021 istungi protokoll nr 100**

Ettekandja: **Priit Humal**

Õiend

Tartu Linnavolikogu Määruse "Tartu linna 2022. aasta eelarve" juurde

2022. a eelarves kavandatuduga liigutakse edasi Tartu linna arengustrateegiast „Tartu 2030“ tuleneva visiooni ning arengukavas 2018–2025 sätestatud eesmärkide poole, mis hoiavad silme ees sihti – parandada linlaste elukvaliteeti ning muuta Tartu atraktiivsemaks nii investoritele kui ka linna külalistele. Samad strateegilised eesmärgid on seatud ka Eesti Reformierakonna, Isamaa Erakonna ja Sotsiaaldemokraatliku Erakonna koalitsioonilepingus Tartu linna juhtimiseks aastatel 2021–2025:

- Tartu eesmärk on olla tegusate, ettevõtlike, loovate ja õnnelike inimeste linn;
- Tartu on hooliv, salliv ja rahvusvaheliselt avatud ülikoolilinn;
- Linna teenuste arendamisel arvestatakse kõikide inimestega, sõltumata nende vanusest, soost, päritolust, lisavajadustest, usulisest tõekspidamisest või orientatsioonist;
- Tartu on üleriigilise tähtsusega ja rahvusvahelise mõjuulatusega keskus, mis rakendab Tartu Ülikoolis ja teistes kõrgkoolides ning teadus- ja kultuuriasutustes loodavat intellektuaalset potentsiaali;
- Tartu on eestlust hoidev, turvaline, euroopalik ning ainulaadse kultuuripärandiga väärikas linn. Tartu arvestab kliimamuutuste mõjuga ja hoiab elurikkust.

2022. aasta eelarve põhieesmärgid:

- Elukeskkonna parandamine: jalg- ja jalgrattateede rajamine, teedevõrgu arendamine ja korrashoiu tagamine, keskkonnasäästlik ja mugav ühistransport, haljasalade ja parkide väärtustamine ja arendamine, tartlaste keskkonnateadlikkuse tõstmine, Tartu kui ainult rohelist elektrit tarbiv linn;
- Keskkonnakaitse: kliimamuutustega toimetulek ja elurikkuse kaitsmine. Tartu on hea energiaga targalt arenev kogukond ja roheline teerajaja. Linna eesmärk on saavutada kliimaneutraalsus vastavalt linna energia- ja kliimakavas sätestatule;
- Hea hariduse kättesaadavuse tagamine: koolide renoveerimise kava elluviimine (Karlova kooli Salme 1a hoone rekonstrueerimine, Kroonuaia kooli uue hoone (Ploomi 1) ehitus), Ristikheina lasteaia renoveerimine, mitme lasteaia rühmaruumide remont ja territooriumi korrastamine, nüüdisaegse õpikäsituse juurutamine, õppijaid toetava tugisüsteemi arendamine, õppijate arengu mitmekesistamine ja haridusasutuste eesti keelsele õppele ülemineku ettevalmistamine;
- Kultuuri ja spordi väärtustamine: linnavalitsus töötab selle heaks, et Tartust saaks aastal 2024 kõige nähtavam ja põnevama programmiga Euroopa kultuuripealinn, ettevalmistused südalinna kultuurikeskuse rajamiseks;
- Tartu kui hooliva linna eesmärkide täitmine: tagada igale tartlasele tema vajadusest lähtuvad kvaliteetsed sotsiaal- ja tervishoiuteenused, edendada Tartu tervishoiu ja sotsiaalhoolekande arenduskeskuseks ka väljaspool linna piire, kujundada tervist väärtustav eluhoiak, ennetada sotsiaalprobleeme, tagada abivajajatele nende elukvaliteeti parandavate teenuste kättesaadavus ning soodustada kodanikualgatust;
- Teadmispõhise ettevõtluse arendamine: koostöö ettevõtjate ja Tartu kõrgkoolidega, Tartu Teaduspargi ja äriinkubaatorite ning - kiirendite toetamine;
- Vastutustundlik eelarvepoliitika.

2022. a eelarve maht on 211 635 855 eurot, mis on 1,5% vähem kui 2021. a esialgses eelarves (214 995 437). 2021. a täpsustatud eelarve maht on 229 056 557 eurot. Tulubaasist 86% moodustavad põhitegevuse tulud, 4% investeerimistegevuse tulud, 7% finantseerimistegevuse tulud (laen) ning 3% likviidsete varade kasutuselevõtt. Eelarve kulude mahust 79% on kavandatud põhitegevuseks, 16% investeringuteks ning 5% finantseerimistegevuseks.

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus sätestab nõude, mille kohaselt peab omavalitsusüksuse eelarve põhitegevuse tulemi lubatav väärtus üldreeglina olema aruandeaasta lõpu seisuga null või positiivne. Eelarve projekti kohaselt kujuneb 2022. a põhitegevuse tulemiks 13 892 008 eurot.

2022. a on planeeritud kaasata laenuvahendeid 15 982 500 eurot, millest 10 710 373 eurot kulub olemasolevate finantskohustuste refinantseerimiseks ning 5 272 127 eurot uute investeeringute rahastamiseks. Võlakohustiste teenindamiseks on kavandatud 727 967 eurot.

Linna laenukohustised moodustavad 2022. a lõpuks 97,5 miljonit eurot ehk 54% põhitegevuse tuludest. Sellega ollakse KOFS-is sätestatud lubatud netovõlakoormuse piirides. Kui tavapärased on lubatud maksimaalne netovõlakoormus 60% põhitegevuse tuludest, siis koroonakriisiga võitlemiseks on see aastani 2024 suurendatud 80%-ni. Edasi hakkab lubatud määr alanema ning aastaks 2028 on maksimaalseks netovõlakoormuseks taas 60% põhitegevuse tuludest. 60% piirangut arvestades oleks linna vaba laenupuhver 10,8 miljonit eurot ning lühiajaliselt 80%-le tõstetud piirangut arvestades 47 miljonit.

Tulud

Linna 2022. a **põhitegevuse tulude** üldmahuks kavandatakse **181 302 597 eurot**, mis on käesoleva aasta täpsustatud eelarvega võrreldes 6,6% suurem. Vabariigi Valitsuse 21. septembri 2017. a otsuse kohaselt oli keskvalitsusel kavas tõsta toetus-fondis kohalike ülesan-nete täitmiseks antavad sihtotstarbelised toetused hiljemalt aastaks 2021 ümber KOV tulubaasi, jaotades vastavad vahendid tulumaksu ja tasandusfondi (üldotstarbelise- toetuse) kaudu ja indekseerides seejuures tasandusfondi lisatavate vahendite kasvu. 2019. a tõsteti KOV tulubaasi (jaotatuna tulu-maksu ja tasandusfondi kaudu) sotsiaal-toetuse- ja teenuse osutamise toetus ning jäätme-hoolduse toetus summas 4,7 miljonit eurot. Ülejäänud toetuste tulubaasi üleandmise rohkem tehtud ei ole ning praegu teadaolevalt ei ole ette näha muudatusi ka 2022. a tulubaasis.

Linna suurimaks tuluallikaks on üksikisiku tulumaks, mille eelarve on 105 000 000 eurot. Tulumaksu kasvuks võrreldes 2021. a eelarvega (91 080 000 eurot) on kavandatud 15%, kuid kuna prognoosi kohaselt laekub 2021. a tulumaksu tegelikkuses ligi 99 miljonit eurot, on tulumaksu kasv 2021. a tegeliku laekumise baasilt 6%. Riigieelarve seaduse kohaselt jääb 2022. a kohalikele omavalitsustele edasiantava füüsilise isiku tulumaksu määraks endiselt 11,96%. Linna eelarvesse kavandatakse riiklikest maksudest ka maamaksu laekumist 1 942 000 eurot (alates 2020. aastast on maksumäär 2,5% maa maksustamishinnast) ning kohalike maksude (reklaamimaks, teede ja tänavate sulgemise maks, parkimistasu) laekumist 1 435 000 eurot. Linnaasutuste kaupade ja teenuste müügist kavandatav tulu on 20 120 594 eurot, riigilt ja muudelt institutsioonidelt saadavad toetused 52 090 523 eurot ning muid tulusid on planeeritud 714 480 eurot.

Investeeringustegevuse tuludena on planeeritud **8 475 414 eurot**, millest põhivara müük moodustab 2 210 000 eurot (maa müük 1 600 000 eurot – müügivalmis on kinnistud Jänese 38, Jänese 24, Roosi 81, Lääne 12 ning Ropka tööstuspargis Kaupmehe 7 ja Meistri 1) ning linnale mittevajalike eluruumide müük 610 000 eurot. Põhivara soetuseks saadavat sihtfinantseerimist on kavandatud 6 264 414 eurot, millest suuremad summad on ette nähtud Ristikheina lasteaia ja Kroonuaia kooli ehituseks, Annelinna, Jaamamõisa, Ränlinna ja Veeriku linnaosade tänavavalgustuse korrastamiseks, Tartu–Rahinge kergliiklustee ehituseks ja loomade varjupaiga renoveerimiseks. Võrreldes käesoleva aastaga vähenevad toetused 9 930 745 eurot, sest 2020. a riigi lisaelarves nähti ette 70 miljonit eurot, et toetada kohalikke omavalitsusi uute investeeringute tegemisel, et elavdada majandust ning tulla kiiremini välja eriolukorrast tingitud majanduslangusest. Tartu linnale eraldati sellest 3 890 000 eurot, ning see toetus kandus üle 2021. a eelarvesse, lisaks tuli 2021. a tuludesse üle ka Annelinna jalgpallihalli rajamise toetus 1 600 000 eurot. Perioodi 2014–2020 toetuste kasutamine on lõppenud ning perioodi 2021–2027 toetuste kasutusele võtmist alles valmistatakse ette.

Kulud

Põhitegevuse kuludeks on kavandatud **167 320 589 eurot**. Kulud vähenevad võrreldes 2021. a täpsustatud eelarvega 0,3%. Põhitegevuse kulude osatähtsus on 79% eelarvest. Põhitegevuse kuludest moodustavad üle poole, 90,1 mln eurot ehk 53,8% tööjõukulud, 54,6 mln eurot ehk 32,6% majandamiskulud ja 21,6 mln eurot ehk 12,9% toetused.

Kõige suuremad on hariduse valdkonna kulud, moodustades 56% põhitegevuse kuludest. Majanduse ja sotsiaalse kaitse kulude osatähtsus on 10%, kultuurikulude osatähtsus 8%. 2022. aastaks on kavandatud tööjõukulude kasv kõigis valdkondades.

Investeeringustegevuse kuludeks planeeritakse kokku **33 604 893 eurot**. Investeeringud moodustavad linnaeelarve kuludest 16%. Järgmisel aastal on suuremad investeeringud kavandatud nii linna teede ja tänavate korrastamiseks kui ka haridus ning kultuuriasutuste projekteerimiseks ja renoveerimiseks:

- Tartu läänepoolse ümbersõidu II ehitusala ehitus (Riia ring koos lähiümbrusega) koostöös Transpordiametiga;
- Ülikooli tänav (Riia–Vallikraavi);
- Veski tänav (Kuperjanovi–Näituse);
- Loomade varjupaiga taristu renoveerimine;
- Jät kub Annelinna, Jaamamõisa, Ränlinna ja Veeriku linnaosa tänavavalgustuse korrastamine;
- Rekonstrueeritakse Ristikheina lasteaed (Ropka 25);
- Kroonuaia kooli jaoks rekonstrueeritakse endine lasteaia hoone (Ploomi 1);
- Linnamuuseumi hoone (Narva mnt 23) rekonstruktsiooni ja uue ekspositsiooni projekteerimine.

Üldvalitsemise valdkonnas on peamine suund arendada linna avalikke teenuseid ja täiustada kriisijuhtimise protsesse. Tegevus on kooskõlas Tartu linna arengukavas aastateks 2018–2025 sätestatud arengueesmärkide realiseerimiseks kavandatud tegevusega: uute digivõimaluste rakendamisega, mis tagaks nii linlaste parema teenindamise kui ka linnaametnike rahulolu (paberivaba asjaajamine, kaugtöö juurutamine jms). Jätkatakse linna valdkondade digiteerimise programmi eri elualadel, et lihtsustada kodaniku ja ettevõtete suhtlemist linnaga.

Kinnisvara haldamiseks arendatakse Yavica kinnisvaramoodulit, mis toimib Axapta versioonil Microsoft Dynamics 365. Yavica kinnisvaramooduli juurutamine eeldab ka finantsarvestuses Microsoft Dynamics AX 2012 versiooni asemel Microsoft Dynamics 365-le üleminekut.

Hariduse valdkonna põhirõhk on suunatud seadusega omavalitsusüksusele pandud ülesannete täitmisele ning linna arengukavast tulenevate peamiste meetmete ja tegevuste kindlustamisele. Eesmärk on tugevdada Tartu positsiooni ülikoolilinna ja Eesti hariduselu eestvedajana, kus õppetöö kõrge kvaliteedi tagab õppijakeskne võrgustikupõhine haridussüsteem ja kõrgelt hinnatud pedagoogid. Tähtis on luua Tartus soodsad tingimused kõigi põlvkondade lõimimiseks elukestvasse õppesse. Selle saavutamiseks on vaja teha koostööd riigi ja erasektori haridusasutuste ja hariduse tugiteenuseid osutavate asutustega, lapsevanemate, õpilasesinduste jt huvigruppidega ning olla avatud teiste riikide positiivsetele kogemustele. Arengukava eelisvaldkonnad on munitsipaalharidusasutuste ajakohastamine, nüüdisaegse õpikäsituse elluviimine ja hariduse kättesaadavuse parandamine. Tähtsal kohal on haridusasutuste muutmine tänapäevasemaks ja turvalisemaks, nüüdisaegse õpikäsituse elluviimist toetava juhtimise ja õppe korraldamine, haridustöötajate väärtustamine ja nende professionaalse arengu toetamine. Panustatakse haridusasutuste eesti õppekeelele ülemineku tegevuskava koostamisse, uuringute läbiviimisse ja stipendiumiprogrammide ettevalmistamisse. Fookuses on ka õmblusteta hariduse pilootprogrammi ettevalmistamine ja aktiivõppeprogrammide laiendamine lasteaedadele.

Struktuuriüksus	2020	2021	2022	Muutus	
	täitmine	eelarve	eelarve	%	eurodes
PÕHITEGEVUS					
Tulud	177 162 255	170 077 171	181 302 597	7	11 225 426
Kulud	153 627 984	167 802 505	167 320 589	0	-481 916
Põhitegevuse tulem	23 534 271	2 274 666	13 982 008	515	11 707 342
INVESTEERIMISTEGEVUS					
Tulud	6 903 541	19 757 209	8 475 414	-57	-11 281 795
Kulud	31 135 063	42 141 966	33 604 893	-20	-8 537 073
Investeermistevuse tulem	-24 231 521	-22 384 757	-25 129 479	12	-2 744 722
EELARVE TULEM	-697 250	-20 110 091	-11 147 471	-45	8 962 620
FINANTSEERIMISTEGEVUS	7 317 752	5 609 914	5 272 127	-6	-337 787
Kohustiste võtmine	14 965 233	24 722 000	15 982 500	-35	-8 739 500
Kohustiste tasumine	7 647 481	19 112 086	10 710 373	-44	-8 401 713
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	3 062 552	-16 145 244	-5 875 344	-64	10 269 900
EELARVE KOGUMAHT	192 410 527	229 056 557	211 635 855	-8	-17 420 702